

Bożena Zboina

Promocja zdrowia w profilaktyce chorób cywilizacyjnych : sprawozdanie z konferencji

Acta Scientifica Academiae Ostroviensis nr 28, 179-182

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Bożena Zboina

Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Św.

PROMOCJA ZDROWIA W PROFILAKTYCE CHORÓB CYWILIZACYJNYCH

Sprawozdanie z konferencji

Ogólnopolska Konferencja naukowo-szkoleniowa, organizowana przez Szpital Powiatowy w Ostrowcu Św. i Wyższą Szkołę Biznesu i Przedsiębiorczości - Ostrowieckie Dni Promujące Zdrowie, odbyła się 15 września 2006 roku już po raz piąty pod hasłem: „Promocja zdrowia w profilaktyce chorób cywilizacyjnych.” Patronat honorowy nad tegoroczną konferencją objął Minister Zdrowia prof. dr hab. n. med. Zbigniew Religa.

Ogólnopolskie konferencje odbywające się w Ostrowcu Świętokrzyskim od 2002 r. wrosły już w klimat Szpitala, Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości i miasta Ostrowca Św. W roku 2006 spotkanie naukowe koncentrowało się na promocji zdrowia w profilaktyce chorób cywilizacyjnych.

Celem konferencji było przedstawienie przez zainteresowane osoby lub zespoły badawcze nowych trendów metodologicznych w szeroko rozumianej problematyce profilaktyki chorób cywilizacyjnych. Ponieważ w ostatnich latach nastąpił znaczący wzrost dostępu do najnowszych metod i osiągnięć w medycynie (czy to poprzez zakup sprzętu wysokospecjalistycznego, czy udział wielu specjalistów w szkoleniach, konferencjach i praktycznie nieograniczony dostęp do światowej literatury w tym zakresie), spowodowało to konieczność śledzenia przez lekarzy i pielęgniarki szerszego wachlarza zagadnień związanych z ich kierunkiem pracy zawodowej.

Podczas konferencji prelegenci przedstawili wiele własnych doświadczeń i spostrzeżeń, które wynikają bezpośrednio z wykonywanych zadań. Podzielenie się tymi spostrzeżeniami, spopularyzowanie pewnych mało znanych pomysłów, przedstawienie propozycji lepszego wykorzystania lub wdrożenia nowych technik podejścia do pacjenta i leczenia oraz przedyskutowanie w szerokim

gronie fachowców nowych możliwości w prewencji niektórych schorzeń — to był główny cel konferencji.

Na zaproszenie organizatorów nadesłano wiele referatów z ośrodków, które bezpośrednio lub pośrednio współpracują ze Szpitalem lub WSBiP. Aktywny udział w konferencji wzięli przedstawiciele Akademii Medycznej w Lublinie, II Kliniki Okulistycznej w Lublinie, Kliniki Chorób Wieńcowych Instytutu Kardiologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytutu Kształcenia Medycznego Akademii Świętokrzyskiej, Świętokrzyskiego Centrum Kardiologii w Kielcach, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Św., Akademii Górniczo - Hutniczej w Krakowie; wśród prelegentów nie zabrakło również przedstawicieli Szpitala Powiatowego w Ostrowcu Św.

Nadesłane referaty zgrupowano tematycznie tak, aby zagadnienia pokrewne były referowane w jednym bloku programowym. Pierwszą grupę wystąpień stanowiły referaty poświęcone eliminacji czynników ryzyka chorób serca. W ostatnich latach w tej dziedzinie notuje się sporo nowych, wartościowych opracowań i przedsięwzięć profilaktycznych, które zostały przedstawione w następujących blokach tematycznych: Eliminacja czynników ryzyka w kardiologii - prowadzący prof. dr hab. n. med. J. Sadowski, Telemedycyna - potencjał i wyzwania - prof. dr hab. inż. K. Zieliński, Profilaktyka w chorobach okulistycznych - prof. dr hab. M. Gerkowicz, Zdrowie publiczne a żywienie człowieka - dr n. med. J. Stanisławek.

Zarówno w wystąpieniach, jak i w dyskusji podkreślano dotychczasowe znaczenie osiągniętych wyników w zakresie nefarmakologicznych i farmakologicznych eliminacji czynników ryzyka najgroźniejszych dla społeczeństwa chorób XXI wieku. Profilaktyka, z punktu widzenia nauki i ekonomii, należy do najważniejszych i najbardziej efektywnych metod niwelowania i zwalczania chorób. Rozwój profilaktyki na świecie jest szybki i znaczny, natomiast w kraju powolny i niewielki. Przyczyny tego stanu tkwią głównie w świadomości, zarówno pacjentów, jak i pracowników ochrony zdrowia. Zdaniem Pani Prof. T. B. Kulik z AM Lublin zadaniem prawidłowo prowadzonej prewencji jest wyszukanie osób o wysokim czynniku ryzyka powstania schorzenia i podejmowanie działań skierowanych na te czynniki ryzyka, które są ściśle z nimi związane. Integracja działań w profilaktyce chorób cywilizacyjnych oznacza

pozyskiwanie szerokiego kręgu partnerów z licznych układów codziennego życia oraz różnych poziomów zarządzania, poczynając od kraju jako całości społeczności lokalnej. Prof. dr hab. n. med. M. Janion nakreśliła w swoim wystąpieniu odpowiedzialność jaka spoczywa zarówno na organizatorach polityki społecznej, jak i ludziach odpowiedzialnych za swój stan zdrowia, podkreślając tym samym ważność edukacji zdrowotnej. Polska należy do krajów o wysokim ryzyku zdarzeń sercowo-naczyniowych, są one przyczyną 42% zgonów wśród mężczyzn i 53% u kobiet. Powodując rocznie ponad 800 tys. hospitalizacji, są istotną przyczyną inwalidztwa oraz utraty zdolności do pracy i silnie wpływają na koszty leczenia. Niejako odpowiedzią na wystąpienie Pani prof. dr hab. n. med. Janion był referat, wygłoszony przez mgr inż. J. Grabowskiego, Dyrektora Szpitala Powiatowego w Ostrowcu Św., głównego organizatora spotkań naukowych, w którym zostały przedstawione rezultaty z działalności na rzecz edukacji zdrowotnej dzieci ze szkół podstawowych i dorosłych mieszkańców powiatów ostrowieckiego i opatowskiego, z zakresu m. in. bezpieczeństwa na drodze, korekcji wad postawy wśród dzieci, profilaktyki nadciśnienia tętniczego krwi i chorób nowotworowych u dorosłych. W swoim wystąpieniu podkreślił również ważność jakości świadczonych usług na rzecz bezpieczeństwa zdrowotnego ludności objętej opieką przez Szpital Powiatowy.

Dopełnieniem dwóch powyższych wystąpień była prezentacja czynników ryzyka, które prowadzą do powstania raka. Prof. dr hab. n. med. S. Głuszek uważa, że choroby nowotworowe są złożone i różnorodne, stanowią wynik wielu czynników: genetycznych, środowiskowych, stylu życia, współistnienia wielu chorób. Istnieją jednak liczne dane naukowe potwierdzające znaczenie żywienia w profilaktyce chorób nowotworowych, o czym informowali w swoich referatach: prof. dr hab. n. med. S. Głuszek, prof. dr hab. n. med. J. Pertkiewicz, dr n. med. J. Stanisławek i lek. med. D. Heba w sesji poświęconej żywności w zdrowiu publicznym.

Aby jednak uzyskiwać poprawne informacje dla celów diagnostyki medycznej, opieki nad chorymi czy pozyskiwania informacji o czynnikach ryzyka w rodzinach, które są podstawą do dalszych opracowań, konieczne jest stosowanie skomplikowanych procedur przetwarzania materiałów uzyskiwanych w czasie leczenia.

Telemedycyna jest wynikiem naturalnego procesu wykorzystania technologii informatycznych i telekomunikacyjnych dla celów medycznych. Wyniki badań posiadające formę cyfrową mogą być przesyłane z użyciem sieci komputerowych. Sprawia to, że zakres telemedycyny jest bardzo szeroki i obejmuje m. in. wykonywane zdalnie procesy: diagnozowania, terapii i wykonywania zabiegów, monitorowania zabiegów, rehabilitacji oraz profilaktyki i edukacji pacjentów oraz lekarzy i studentów medycyny. Właśnie temu zagadnieniu poświęcony był referat: Nowoczesne systemy telekomunikacyjne w diagnostyce medycznej, przedstawiony przez prof. dr hab. inż. J. Zielińskiego i mgr inż. Ł. Czekierdę.

We wczesnej diagnostyce jaskry, retinopatii cukrzycowej duże znaczenie odgrywa poznanie czynników ryzyka i w miarę możliwości eliminowanie ich z życia pacjenta, przekonywał nas zespół okulistów: prof. dr hab. n. med. M. Gerkowicz, dr n. med. M. Latańska, dr n. med. P. Klonowski, dr n. med. J. Ciechan. Wśród czynników ryzyka zwyrodnienia starczego płamki wymienia się m. in. wiek, płeć, miażdżycę, palenie papierosów, nadciśnienie.

Referaty dr n. hum. B. Zboiny, dr n. med. B. Ślusarskiej i dr n. med. A. Pacian, koncentrowały się przede wszystkim na stylu życia, przybliżając uczestnikom konferencji złożoność zagadnień związanych z zachowaniami zdrowotnymi. Wszechstronne rozumienie pojęcia „zachowania zdrowotne”, których skutki są korzystne lub niekorzystne dla zdrowia, wyznacza zmienne warunkujące zdrowie, zwiększenie kontroli człowieka nad zdrowiem i umocnienie zasobów tkwiących w jednostce i w środowisku.

Z powodu dużej liczby prezentowanych referatów oraz bardzo licznego udziału lekarzy i pielęgniarek (ok. 300 osób), sesjom tematycznym przewodniczyły doświadczone osoby, co pozwoliło na sprawny przebieg konferencji.

Podsumowania konferencji i omówienia najistotniejszych wniosków dokonał Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego mgr inż. J. Grabowski, który w swojej wypowiedzi podkreślił wagę profilaktyki i promocji zdrowia w poprawie ogólnego stanu zdrowia ludności.

Zaproszeni goście wypowiadali pochlebne opinie na temat organizacji dużego przedsięwzięcia oraz korzyści jakie ono daje dla całej społeczności w powiecie i poza nim.